

Troels-Lund: Bakkehus og Solbjerg. Træk af et nyt livssyns udvikling i Norden. I-II. (Gyldendal, 1971-72). 271, 360 s.

Troels-Lunds alderdomsværk er fortsat god læsning, alene af den grund er den nye udgave, der også vil medtage det 3. bind, velbegrunder. Den er moderniseret i retskrivningen og forsynet med et stort og velvalgt billedstof. Hans Hartvig Seedorf har skrevet et kort forord, men hvad man har forsømt er en fyldig introduktion. Det er næppe rimeligt at sende et sådant værk på markedet uden at ledsage det med et stykke, der sætter det i dets historiske sammenhæng. Da det udkom, var det hele alligevel ikke mere fjernt, end læserne mere eller mindre – det kom jo til en ret snæver kreds – havde en nærmere forbindelse til de digtere, der er bogens emne. De forstod, eller havde mulighed for det, at her møder man guldalderen, som Troels-Lund gerne ville erindre sig den. Meget i bogen er jo netop tilpasset og tilskåret efter Troels-Lunds eget livssyn.

Vagn Dybdahl

Niels Petersen (udg.): Betænkninger fra Christian VIII's tid om styrelsen af det danske monarki. (Selskabet for udgivelse af kilder til dansk historie, 1969). LX + 398 s.

De aktstykker, der er aftrykt i denne bog, har haft en ejendommelig historie. Allerede i 1840'erne var det kendt, at Christian VIII omgikkes med planer om administrative ændringer i monarkiets styre, herunder oprettelse af et såkaldt udvidet statsråd efter preussisk mønster. Men planernes indhold og omstændighederne

omkring overvejelsen af dem nåede ikke ret langt uden for den snævre kreds, der af kongen involveredes i sagen.

Derfor fik det kun punktvis politisk betydning, at disse overvejelser foregik. F. eks. kan det konstateres, at kredsen omkring hertugen af Augustenborg opmærksomt fulgte planerne i begyndelsen af 1840'erne. Da prins Frederik af Nør i 1842 udnævntes til statholder, spillede udsigten til oprettelsen af det udvidede statsråd en rolle for ham i hans energiske forsøg på at få broderen, hertug Christian August til at tage til København og udsone sig med kongen. Prinsen af Nør regnede med, at hertugen så kunne optages i det nye statsråd og dér virke for den augustenburgske sag (se breve fra Nør til Chr. Aug. 22/3, 29/3 og 2/4 1842. Das herz. schl.-holst. Hausarchiv LA Gottorp).

Enkelte spor af drøftelserne har desuden givet historikere som A. D. Jørgensen, Kai Hammerich og Hans Jensen mulighed for at dokumentere, at disse drøftelser havde fundet sted. Men deres indhold kunne man ikke få meget at vide om, for dokumenterne var borte. Først i 1934 dukkede de ved et tilfælde op, da magister Vitus Gay arbejdede med arkivalier i statsministeriets kælder og dér fandt »en i Avispapir indpakket Pakke uden Skilt øverst på en Reol«.

Pakkens indhold viste sig bl. a. at være de betænkninger og indberetninger, en række fremtrædende embedsmænd på Christian VIII's foranledning udarbejdede med forslag om ændringer af styrelsen af det danske monarki. Papirerne har været fremme i forbindelse med gehejmestatsrådets forhandlinger 24.-28. januar 1848 om monarkiets forhold efter Christian VIII's død og Frederik VII's tronbestigelse. Formelt må de opfat-